

مقدمه

دانشجویان محترم دوره دکترای تخصصی (PhD)

دانستن قوانین و مقررات دوره تحصیلی دکترای تخصصی (PhD) به شما کمک خواهد کرد که با دید باز برای گذراندن این دوره به نحو احسن برنامه‌ریزی نمایید. این کتاب حاوی مهم‌ترین قوانین موجود درباره‌ی دوره‌ی دکترای تخصصی است و از طرف مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی شیراز تدوین شده است.

امید است که مطالعه این مختصر و آگاهی از قوانین مربوطه راه تحصیل شما را هموارتر نماید.

در خاتمه از زحمات و تلاش‌های بی دریغ پرسنل محترم مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، خانم‌ها فهیمه اسماعیلی نسب، نجمه کیهان، محبوبه تحیری، زهرا محبی، مریم کامکاری و آقایان حسین شکرانه، علی فرهانیان، حمید صالحی، احمد وامدار و محمدرضا مختاری که در تدوین و انتشار این مجموعه ما را یاری فرمودند، قدردانی می‌گردد.

* متن کامل آیین‌نامه آموزشی دوره دکترای تخصصی (PhD) در آدرس زیر موجود است و بر اساس مقررات و شرایط جدید به روز رسانی می‌شود:

<http://education.sums.ac.ir/graduate>

بخش اول

مقررات برگرفته شده از آئین نامه آموزشی دوره

دکترای تخصصی (PhD)⁽¹⁾

مصوب سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ 1386/8/29

1-1- تعریف

دوره دکترای تخصصی (PhD) یکی از بالاترین مقاطع تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک می‌انجامد و مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی است.

در آئین‌نامه آموزشی، به منظور اختصار، به تمام دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی مجاز که در زمینه تحصیلات تکمیلی فعالیت دارند "موسسه" گفته می‌شود.

همچنین در این آئین‌نامه به واحدهای آموزشی و پژوهشی تحت پوشش مؤسسه (دانشکده، پژوهشکده و یا گروه) به اختصار "دانشکده" و به شورا یا کمیته تحصیلات تکمیلی مربوطه "شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده" گفته می‌شود.

1-2- مراحل دوره

دوره دکترای تخصصی (PhD) به دو مرحله آموزشی و پژوهشی تقسیم می‌شود. مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی آغاز و به امتحان جامع ختم می‌شود.

مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی آغاز و با تدوین رساله و دفاع از آن پایان می‌پذیرد.

- دانشجویان دوره دکتری می‌توانند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی خود را در مرحله آموزشی آغاز نمایند ولی ثبت نام رسمی آنها برای مرحله پژوهشی و تدوین رساله منوط به موفقیت در امتحان جامع است.

3-1- مرحله آموزشی

دانشجویی که برای دوره دکترای تخصصی (PhD) ثبت نام می‌کند، بسته به میزان دروس مورد نیاز رشته، موظف است بین 12 تا 30 واحد درسی را با نظر استاد راهنما مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی در مدت مجاز دوره، با موفقیت بگذراند.

- چنانچه به تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذراندن درس‌های کمبود یا جبرانی برای دانشجو ضروری تشخیص داده شود وی مکلف است آن درس‌ها را بر اساس برنامه آموزشی مصوب دوره، اضافه بر واحدهای درسی مقرر در مرحله آموزشی دوره حداکثر تا 16 واحد بگذراند.

- به ازای گذراندن هر 8 واحد از درس‌های کمبود یا جبرانی یک نیمسال تحصیلی به حداکثر مدت مجاز مرحله آموزشی تحصیل دانشجو افزوده می‌شود.

دانشجو، در مرحله آموزشی، موظف است در هر نیمسال تحصیلی بین 8 تا 12 واحد درسی از دروس مرحله آموزشی را انتخاب و ثبت نام کند، مگر آنکه کمتر از 8 واحد درسی باقی داشته باشد. در موارد استثنایی، با پیشنهاد گروه آموزشی ذیربط و صلاحدید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، این تعداد می‌تواند حداکثر به 14 واحد افزایش یابد.

4-1- حضور و غیاب

حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از 4/17، عملی و آزمایشگاهی از 2/17، کارگاهی، کارآموزی و کارورزی از 1/10، مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند. در غیراین صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود.

- در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس، بیش از میزان تعیین شده باشد ولی غیبت او به تشخیص دانشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موجه اعلام گردد آن درس حذف می‌شود. در این صورت رعایت حداقل 8 واحد در هر نیمسال الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور بعنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

- غیبت غیرموجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می‌گردد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

5-1- ارزشیابی

- حداقل نمره قبولی در هر درس اختصاصی اجباری و اختصاصی اختیاری 14 از 20 و هر درس کمبود یا جبرانی 12 از 20 است. چنانچه نمره دانشجو در یک درس کمتر از این مقادیر باشد باید آنرا تکرار نماید.

- میانگین نمرات درس‌های دانشجو در دوره دکترای تخصصی (PhD)، در هر نیمسال تحصیلی، نباید از 15 کمتر باشد، در غیر این صورت دانشگاه به دانشجو اخطار خواهد داد ولی دانشجو محدودیتی از لحاظ انتخاب واحد نداشته و در نیمسال بعدی در محدوده حد نصاب واحدها، می‌تواند اخذ واحد نماید. اگر میانگین نمرات دانشجو در دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب کمتر از 15 باشد، آن دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکترای تخصصی (PhD) محروم می‌شود.

6-1- آزمون جامع

در پایان مرحله آموزشی دانشجو ملزم است در آزمون جامع که بصورت کتبی و ارزیابی عینی عملکرد برگزار می‌شود شرکت کند. شرط شرکت در آزمون جامع قبولی در کلیه درس‌های مرحله آموزشی و کسب حداقل میانگین کل 15 می‌باشد.

آزمون جامع زیر نظر شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده و توسط هیأتی مرکب از 6 نفر به شرح زیر برگزار می‌شود:

1. استاد راهنمای تحصیلی دانشجو
2. مدیر گروه آموزشی مربوطه

3. چهار نفر عضو هیأت علمی دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی که دارای سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی باشند (سه نفر از آنان از اعضای هیات علمی داخل دانشگاه و یک نفر خارج از دانشگاه). بدین ترتیب که دو نفر از آنان توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده (که یک نفر از آنان باید از اعضای هیات علمی خارج از دانشگاه محل تحصیل دانشجو باشد) و یک نفر توسط معاون آموزشی دانشگاه و یک نفر دیگر توسط معاون پژوهشی دانشگاه تعیین می‌شوند. این دو نفر به عنوان نمایندگان معاونین آموزشی و پژوهشی در هیات برگزار کننده شرکت می‌نمایند.

- پس از اتمام مرحله آموزشی دانشجوی واجد شرایط شرکت در آزمون جامع موظف است در اولین آزمون جامع که توسط دانشکده برگزار می‌شود، شرکت کند. دانشجو در صورت عدم آمادگی، بایستی درخواستی برای تمدید مهلت شرکت در آزمون با دلایل موجهی که به تایید استاد راهنمای تحصیلی و مدیر گروه آموزشی مربوطه رسیده باشد، به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه نماید. شورای مذکور می‌تواند زمان شرکت دانشجو در آزمون جامع را، حداکثر برای یک نیمسال به تعویق اندازد.

- مدت تمدید مهلت برای تعویق امتحان جامع جزو سنوات مجاز تحصیل مرحله آموزشی محسوب شده و دانشجو موظف است تحت نظر گروه آموزشی در محیط آموزشی حضور داشته باشد.

- آزمون کتبی به منظور ارزشیابی قابلیت‌های علمی آموزشی دانشجو، از درس‌های تخصصی رشته مربوط، حداقل از 4 درس به صورت تشریحی و حداکثر در 2 روز متوالی بعمل می‌آید.
- آزمون ارزیابی عینی عملکرد با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به منظور ارزشیابی قابلیت‌های آموزشی و توانایی دانشجو در انجام پژوهش مستقل و در مورد موضوع پایان‌نامه دکترای تخصصی (PhD)، یا حوزه عام‌تر رشته تخصصی دانشجو برگزار می‌شود. آزمون ارزیابی عینی عملکرد حداکثر تا یک هفته بعد از آزمون کتبی برگزار می‌شود.
- ارزش آزمون‌های کتبی و ارزیابی عینی به ترتیب 70 و 30 درصد نمره نهائی است (50% نمره ارزیابی عینی عملکرد به ارزیابی مستمر درون بخشی و 50% به ارزیابی پایان دوره اختصاص دارد) و میانگین کل نمرات دانشجو در آزمون جامع نباید از 15 کمتر باشد.
- در صورت عدم موفقیت، دانشجو مجاز است تنها برای یک بار دیگر در اولین آزمون جامع بعدی شرکت نماید. مدت انتظار دانشجو برای شرکت در آزمون مجدد جزو سنوات مجاز تحصیل مرحله آموزشی محسوب می‌شود. دانشجو باید در این مدت زیر نظر گروه آموزشی حضور داشته باشد.
- به منظور پیشگیری از اتلاف وقت و یا رکود کار تحقیقاتی دانشجویان دوره دکترای تخصصی (PhD)، نتایج آزمون جامع باید ظرف مدت محدودی (حداکثر یک ماه) بعد از برگزاری آزمون کتبی، از طریق دانشکده به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال و این شورا نیز ظرف مدت یک هفته قبولی و عدم قبولی دانشجو را اعلام نماید.

- به دانشجویانی که در امتحان جامع قبول شده‌اند اعم از آنکه برای مرحله تدوین پایان‌نامه ثبت نام کنند و یا از ادامه تحصیل منصرف شوند، صرفاً بنا به درخواست محل تعهد آنان تأییدیه‌ای مبنی بر گذراندن مرحله آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) توسط دانشگاه محل تحصیل ارائه می‌شود. صدور گواهی شخصی مبنی بر موفقیت در امتحان جامع برای این دانشجویان ممنوع می‌باشد.

7-1- طول دوره، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

طول دوره مدتی است که دانشجو باید مراحل آموزشی و پژوهشی را بر اساس مقررات مربوط به اتمام برساند. حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی (PhD) چهار سال و نیم است. چنانچه دانشجو در این مدت نتواند پایان‌نامه خود را تکمیل و از آن دفاع نماید از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

- طول مدت مجاز مرحله آموزشی با در نظر گرفتن تعداد واحدهای مرحله آموزشی 3 تا 5 نیمسال تحصیلی است. چنانچه دانشجو نتواند در این مدت مرحله آموزشی را به پایان برساند و در امتحان جامع قبول شود، از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

- شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌تواند در موارد استثنایی به پیشنهاد استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده حداکثر تا 3 نیمسال به کل مدت مجاز تحصیل دانشجو اضافه نماید. که یک نیمسال آن می‌تواند به مرحله آموزشی اختصاص یابد.

دانشجوی دوره دکترای تخصصی (PhD) می‌تواند حداکثر برای دو نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب، از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

- اخذ مرخصی در نیمسال اول تحصیل مجاز نیست. در موارد استثنایی، اخذ تصمیم به عهده کمیسیون موارد خاص دانشگاه می‌باشد.

- مدت مرخصی تحصیلی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

- حذف کلیه درس‌های اخذ شده در یک نیمسال حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در حداکثر سنوات مجاز تحصیلی دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

- دانشجویان خانم شاغل به تحصیل در کلیه رشته‌های علوم پزشکی، در صورت بارداری، می‌توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی تحصیلی به دلیل زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره کل آموزش دانشگاه یا دانشکده تسلیم نماید. این دانشجو مجاز است فقط برای یک نوبت حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال تحصیلی تقاضای انصراف خود را پس بگیرد و آن نیمسال جزو مدت مجاز

تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می‌شود. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

8-1- مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه

در مرحله پژوهشی علاوه بر استاد راهنمای تحصیلی، جهت راهنمایی دانشجوی در فعالیت‌های پژوهشی و تدوین پایان‌نامه، استاد راهنمای پژوهشی انتخاب می‌شود. استاد راهنمای پژوهشی به تقاضای دانشجوی، موافقت استاد، تایید مدیر گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب می‌شود.

- دانشجوی موظف است از ابتدای نیمسال دوم تحصیلی تا حداکثر پایان نیمسال سوم استاد راهنمای پژوهشی خود را انتخاب کند.
- انتخاب استاد راهنمای تحصیلی دانشجوی به عنوان استاد راهنمای پژوهشی وی بلامانع است.
- استاد راهنمای پژوهشی باید دارای حداقل مدرک دکترای تخصصی (PhD) یا تخصصی بالینی و یا دکترای تخصصی (PhD) پژوهشی با مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و حداقل سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره های تحصیلات تکمیلی بوده و در این مدت حداقل دو پایان نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی و یا چهار پایان نامه (PhD) را مشاوره کرده باشد.
- استاد راهنمای پژوهشی ترجیحاً باید از بین استادان داخل دانشگاه انتخاب شود. در موارد خاص با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، انتخاب استاد راهنمای پژوهشی مشروط به

داشتن شرایط مذکور از میان اعضای هیات علمی، خارج از دانشگاه محل تحصیل دانشجو بلامانع است.

- در موارد استثنایی، به پیشنهاد گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، انتخاب بیش از یک نفر (علاوه بر استاد راهنمای پژوهشی منتخب مطابق مفاد ماده 31) به عنوان استاد راهنمای پژوهشی بلامانع است.

به پیشنهاد استاد راهنمای پژوهشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، یک تا سه نفر از اعضای هیات علمی و یا از صاحبانظران و محققان برجسته، به عنوان استاد مشاور تعیین می‌شود.

- استادان مشاور باید دارای مدرک دکترای تخصصی (PhD) و یا تخصصی بالینی و یا دکترای (PhD) پژوهشی با حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و حداقل سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره کارشناسی ارشد باشند. برای صاحبانظران و محققانی که عضو هیات علمی نیستند داشتن مدرک دکترای تخصصی (PhD) الزامی است.

موضوع پایان‌نامه زمینه تحقیقاتی باید در مدت زمانی محدود به آغاز نیمسال دوم و پایان نیمسال چهارم از شروع به تحصیل در دوره دکترای تخصصی (PhD) توسط دانشجو تعیین، و چارچوب کلی آن توسط استاد راهنمای پژوهشی مشخص و از طریق گروه آموزشی مربوطه جهت بررسی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه شود. شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است پس از تصویب موضوع پایان‌نامه پذیرش و ثبت عنوان آن را به صورت کتبی به دانشجو ابلاغ نماید.

ثبت نام و اخذ واحد پایان نامه و تدوین پایان نامه در مرحله پژوهشی، پس از اعلام قبولی دانشجو در امتحان جامع صورت می گیرد .

- دانشجو پس از انتخاب واحد پایان نامه، تا زمانی که آن را به پایان نرسانده، موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال های بعد نیز برای آن ثبت نام نماید در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجو می شود.

بعد از تکمیل و تدوین پایان نامه توسط دانشجو که اتمام آن را استاد راهنمای پژوهشی اعلام می کند و پس از تأیید کتبی حداقل یکی از اعضای هیأت داوران، مبنی بر قابل دفاع بودن پایان نامه، دانشجو موظف است در جلسه ای که زمان آن را گروه آموزشی مشخص و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تأیید می نماید، در حضور داوران مطابق مواد مربوط در آیین نامه دوره دکترای تخصصی (PhD) از پایان نامه خود دفاع نماید.

- زمان دفاع از پایان نامه بایستی حداقل یک سال از زمان ثبت نام و اخذ پایان نامه گذشته باشد.

- تأیید استاد راهنمای پژوهشی و استادان مشاور باید در نخستین صفحات پایان نامه درج شود.

- کیفیت علمی و صحت مطالب پایان نامه دانشجو باید قبل از دفاع، توسط استاد راهنمای پژوهشی تأیید و به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده رسانده شود.

- دانشجو موظف است قبل از جلسه دفاعیه در یک جلسه پیش دفاع، در حضور استادان گروه یا دانشکده و دانشجویان ذی ربط، موضوع تحقیق خود را تشریح نمایند.

هیأت داوران متشکل از استادان راهنمای تحصیلی و پژوهشی و مشاور و چهار عضو هیات علمی دانشگاه یا موسسات تحقیقاتی در رشته مربوطه با درجه حداقل استادیاری و با سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره تحصیلات تکمیلی که با پیشنهاد گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می‌شوند، می‌باشد.

- یک نفر از اعضای هیات داوران با حکم رسمی از معاون آموزشی دانشگاه به عنوان نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در جلسه دفاعیه شرکت می‌کند.

- هیات داوران در پایان جلسه دفاعیه پس از شور و بررسی در خصوص اصالت و صحت پایان‌نامه امتیاز آن را با تأکید بر رتبه به شرح ذیل سطح‌بندی می‌نماید

رتبه	-	نمره
عالی	-	19-20
بسیار خوب	-	18-18/99
خوب	-	16/5-17/99
قابل قبول	-	15-16/49
غیر قابل قبول	-	کمتر از 15

- رتبه و نمره پایان‌نامه در کارنامه ثبت می‌شود ولی در میانگین کل محاسبه نمی‌گردد.

9-1- سایر مقررات

- دانشجوی دوره دکترای تخصصی (PhD) باید به صورت تمام وقت و منطبق با شرایط زیر به تحصیل بپردازد تا بتواند از مزایای دانشجویی این دوره برخوردار شود.
- تحصیل در مقطع دکترای تخصصی (PhD) تمام وقت می‌باشد بنابراین هرگونه اشتغالی غیر از تحصیل برای دانشجو ممنوع است.
- حضور تمام وقت دانشجو، مطابق ضوابط و مقررات دانشگاه در مورد حضور تمام وقت مربیان گروه‌های آموزشی ذی ربط است.
- مسئولیت نظارت و کنترل حضور تمام وقت دانشجو به عهده گروه آموزشی مربوط است. بدیهی است دانشجو تابع قوانین و مقررات اداری حضور و غیاب دانشگاه می‌باشد.
- کلیه دانشجویان دوره دکترای تخصصی (PhD) اعم از بورسیه، مأمور آموزشی و آزاد می‌توانند در طول سال از یک ماه مرخصی استفاده نمایند و این مرخصی قابل ذخیره شدن نیست.
- دریافت کمک هزینه تحصیلی و سایر مزایای دانشجویی در پایان هر ماه منوط به صدور گواهی حضور تمام وقت و انجام وظایف محوله از سوی گروه آموزشی ذیربط است.
- گروه آموزشی موظف است غیبت غیر موجه دانشجو را در اسرع وقت جهت انجام اقدامات قانونی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش نماید.

- در صورتی که دانشجوی از اجرای مفاد این بندها تخلف ورزد، از سوی گروه آموزشی، به عنوان متخلف به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اقدام قانونی معرفی می‌گردد.
- پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان دوره دکتری تخصصی (PhD) که از فرصت اضافی برای ادامه تحصیل استفاده نمایند، مطابق نظر شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد ولیکن اگر براساس رأی کمیسیون موارد خاص دانشگاه، طول دوره تحصیلی دانشجو اضافه بر سقف مجاز اضافه شود، پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجو در طول این مدت ممنوع است و اخذ شهریه از دانشجو یا عدم اخذ شهریه از او، در طول این مدت با توجه به نظر شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد.

بخش دوم

**برخی از مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه
از سال 1376 تا سال 1391⁽²⁾**

الف) امتحان جامع

1-2- زمان برگزاری امتحان جامع دانشجویان دکترای تخصصی (PhD) -

شورای مورخ 83/12/24

مقرر شد امتحان جامع دانشجویان دکترای رشته‌های مختلف تا حداکثر یک ترم پس از اتمام دروس برگزار گردد.

2-2- مجوز شرکت در امتحان جامع دانشجویان دوره‌های دکترای

تخصصی (PhD) - شورای مورخ 84/3/2

دانشجویان دوره های PhD قبل از امتحان جامع باید تمام دروس دوره آموزشی را گذرانده باشند. مقرر گردید در پایان دوره آموزشی بخش‌های مربوطه دروس این قبیل دانشجویان را بررسی و در صورت تأیید به تحصیلات تکمیلی جهت صدور مجوز شرکت در امتحان جامع اعلام نمایند.

3-2- شرط شرکت در امتحان جامع

مطابق دستور العمل ثبت نام دکترای تخصصی (PhD) وزارت بهداشت، تقاضای برگزاری امتحان جامع از دانشکده تحصیلات تکمیلی توسط گروه‌های مختلف آموزشی تنها در صورتی بررسی خواهد شد که میانگین کل نمرات دانشجو حداقل 15 و نمره امتحان زبان انگلیسی حداقل 50 باشد.

ب) پروپوزال و استاد/اساتید راهنما

4-2- بررسی و تصویب عناوین و طرح‌های تحقیقاتی - شورای مورخ

76/2/30

با توجه به ماده 28 بند ب 6 اساسنامه مدیریت دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی عالی کشور، تصویب عناوین پایان‌نامه‌های تحقیقاتی دوره‌های کارشناسی ارشد و بالاتر را به عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قرار می‌دهد، مقرر گردید: از این پس کلیه طرح‌های تحقیقاتی مربوط به پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد ناپوسته و دکترای تخصصی (PhD) در شورای تخصصی تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و تصمیم‌گیری شود.

5-2- پایان‌نامه‌های دوره دکترای تخصصی (PhD) - شورای مورخ

76/5/8

الف- پایان‌نامه دوره دکترای تخصصی (PhD) باید اصیل (Original) باشد، در پرورش پژوهشگر نقش مهمی ایفا کند و کاری تکراری نباشد و نتیجه آن بتواند در خود کفایی علمی کشور موثر باشد.

ب- عنوان پایان‌نامه و ترکیب هیات داوران واجد شرایط (یک استاد راهنما و دو استاد مشاور) قبل از شروع کار پایان‌نامه و پس از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده مربوطه به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه برسد.

ج- تحصیلات تکمیلی دانشگاه طرح تحقیقاتی مبنی بر پایان‌نامه دانشجوی دکترای تخصصی (PhD) را جهت 4 داور داخلی 2 داور خارج از دانشگاه می‌فرستد و در صورتیکه حداقل 4 (که حتما 2 نفر خارج از دانشگاه باشند) اجرای آن را پس از انجام اصلاحات لازم تأیید کنند آنرا در شورای تحصیلات

تکمیلی دانشگاه مطرح و در صورت تصویب مراتب را به استاد راهنما اعلام می‌نماید و بودجه آن از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه تعیین می‌شود.

2-6- معیار تصویب پایان‌نامه‌های دانشجویان دکتری تخصصی (PhD)-

شورای مورخ 84/12/22

مقرر گردید که ساختار طرح تحقیقاتی دانشجویان دکتری تخصصی (PhD) مبتنی بر آموزش مبانی و متدولوژی تحقیق باشد و موضوع آن دارای نوآوری بوده و یک مسئله یا سوال علمی که قبلاً به آن جوابی داده نشده است را پاسخ گوید.

سایر معیارهای تصویب پایان‌نامه به شرح زیر تصویب گردید.

1- نتایج مطالعه را به شرایط زمانی یا مکانی خاص دیگری تعمیم

دهد (نظیر تفاوت‌های نژادی).

2- قسمت اعظم پروژه در محل انجام گردد.

3- حجم کار پروژه در حد دوره تحصیلی دانشجویان باشد.

4- متناسب با اهداف رشته مورد نظر باشد.

5- دانشجویان حداقل یک روش بنیادی در رشته مربوطه را فراگیرند.

6- استاد راهنما در زمینه موضوع پایان‌نامه تخصص داشته باشد.

ضمناً مقرر گردید مواد فوق حتی‌الامکان به صورت سوال پژوهشی در پروپوزال طرح پژوهشی و فرم داوری درج گردد.

2-7- موضوع طرح‌های تحقیقاتی که قبلاً به طرق مختلف تصویب

گردیده - شورای مورخ 83/7/27

موضوع طرح‌های تحقیقاتی که قبلاً به طرق مختلف تصویب گردیده یا تقاضای بودجه نشده جهت اخذ پایان‌نامه دانشجویان مطرح و مقرر شد این قبیل طرح‌ها

حتماً در شورای تحصیلات تکمیلی به صورت دقیق بررسی گردد تا تناسب آن با رشته و مقطع تحصیلی دانشجو محرز شود.

8-2- تعیین استاد راهنما جهت دانشجویان دکترای تخصصی (PhD)-

شورای مورخ 83/9/30

در خصوص تعیین استاد راهنما جهت دانشجویان PhD مقرر شد به دانشکده‌های مربوطه اعلام تا در اولین ترم تحصیلی استاد راهنما مشخص گردد.

9-2- زمان ارائه طرح تحقیقاتی دانشجویان دوره دکترای تخصصی (PhD)-

شورای مورخ 83/12/24

دانشجویان دوره دکترای تخصصی (PhD) باید حداکثر تا پایان اولین ترمی که درس پایان نامه را اختیار می‌نمایند نسبت به ارائه طرح تحقیقاتی به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اقدام کنند.

10-2- بودجه طرح‌های تحقیقاتی که بصورت مشترک مابین مراکز

تحقیقاتی و بخش‌های مختلف - شورای مورخ 84/3/2

در خصوص بودجه طرح‌های تحقیقاتی که بصورت مشترک مابین مراکز تحقیقاتی و بخش‌های مختلف انجام می‌گیرد مقرر شد که 50% از بودجه طرح‌های تصویبی از طریق مرکز تحقیقاتی تامین گردد، این تصمیم شامل کلیه مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی شیراز است.

11-2- فاصله زمان تصویب پایان‌نامه تا زمان دفاع- شورای مورخ

85/3/23

فاصله زمانی تصویب پایان‌نامه تا زمان دفاع نباید از شش ماه کمتر باشد.

12-2- طرح‌های تحقیقاتی با دو استاد راهنما - شورای مورخ 85/12/23

موضوع طرح‌های تحقیقاتی با دو استاد راهنما مطرح و شورا با راهنمایی دو مجری موافقت نمود. شایان ذکر است تشخیص نیاز به دو استاد راهنما جهت یک طرح تحقیقاتی به عهده گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده مربوطه خواهد بود. تبصره: استاد راهنمای دوم نیازی به احراز شرایط استاد راهنمای اول ندارد.

13-2- نوشتن پروپوزال به زبان انگلیسی - شورای مورخ 88/2/27

موضوع نوشتن پروپوزال به زبان انگلیسی بلامانع است به شرط آن که بصورت انگلیسی کامل و بدون غلط نوشته شود.

ج) پایان نامه

14-2- زمان آغاز مراحل عملی کار تحقیقاتی - شورای مورخ 78/10/16

با توجه به بند 6 ماده 29 آئین نامه مدیریت دانشگاه‌ها و موسسات عالی کشور نظر به اینکه تصویب عناوین رساله (پایان‌نامه‌های تحقیقاتی دوره‌های کارشناسی ارشد و بالاتر) به عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قرار دارد مقرر شد به دانشکده‌ها ابلاغ گردد که دانشجویان دوره‌های تکمیلی تنها پس از تصویب عنوان و طرح تحقیقاتی پایان نامه خود کار تحقیقاتی را شروع کنند در غیر اینصورت شورای تحصیلات تکمیلی هیچگونه مسئولیتی در قبال پایان‌نامه دانشجو به عهده نمی‌گیرد.

15-2- زمان تحویل پایان‌نامه صحافی شده - شورای مورخ 81/3/6

حداکثر یک ماه پس از دفاع از پایان‌نامه، دانشجو موظف به تحویل پایان‌نامه خود بصورت صحافی شده می‌باشد.

16-2- چکیده پایان نامه‌ها - شورای مورخ 82/12/4

کلیه پایان نامه‌هایی که بصورت فارسی و یا انگلیسی نگاشته شده‌اند باید دارای چکیده فارسی و انگلیسی باشند.

17-2- وظایف نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع از پایان نامه -

شورای مورخ 84/7/25

وظایف نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (استاد ناظر) در خصوص ارزشیابی پایان نامه به شرح زیر مشخص گردید:

الف - مطالعه و تأیید قابل دفاع بودن پایان نامه

ب- تطبیق پایان نامه انجام شده با طرح تحقیقاتی اولیه

ج- نظارت بر حسن اجرای جلسه دفاع از پایان نامه

د - محاسبه نمره نهایی بر اساس نمرات هیات داوری و گزارش به تحصیلات تکمیلی

18-2- امضاء داور پایان نامه - شورای مورخ 87/6/3

مقرر گردید داوران پایان نامه‌های دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع از پایان نامه صفحه عنوان فارسی و انگلیسی را امضاء کنند.

19-2- تعداد صفحات پایان نامه - شورای مورخ 88/10/13

در خصوص پایان نامه دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی (PhD) در شورا مطرح و مقرر گردید از تاریخ مهرماه 1389 به بعد مطابق شرح ذیل اقدام گردد:

1. حداکثر تعداد صفحات پایان نامه کارشناسی ارشد 200 صفحه و برای دکترا 250 صفحه باشد.

2. حداکثر تعداد صفحات دو فصل مقدمه و Literature review 30 صفحه باشد.

3. پایان نامه می تواند بصورت پشت و رو تکثیر گردد.

20-2- نمره پایان نامه دانشجویان دوره های تکمیلی - شورای مورخ
89/10/12

نمره پایان نامه دانشجویانی که سنوات تحصیلی آنان بیش از حد مجاز بوده و پرونده آنان به کمیسیون موارد خاص ارجاع گردیده از 19 به پایین محاسبه و ثبت می گردد.

د) سایر مصوبات

21-2- زمان اعلام نمرات دروس دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی (PhD) - شورای مورخ 83/12/24

در خصوص اعلام نمره دانشجویان مقرر شد نمره دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترا در دروس مختلف در پایان همان ترم و در موارد استثنائی حداکثر تا پایان ترم بعد ارسال گردد. در غیر اینصورت طبق مقررات نمره دانشجو صفر ثبت گردد.

22-2- استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از کتابخانه دانشکده (پزشکی) - شورای مورخ 76/8/15

دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه با ارائه کارت دانشجویی مجاز به استفاده از کتابخانه شهید گرگانی نژاد و کلیه تسهیلات مربوطه به آن می باشند.

2-23- تمام وقت بودن تحصیلات دانشجویان دوره‌های تکمیلی -

شورای مورخ 78/3/26

مقرر شد از 78/7/1 مقررات مربوط به تحصیلات تمام وقت دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی به اجرا در آید و کلیه دانشجویان این دوره‌ها باید هنگام ثبت نام تعهد کتبی مبنی بر تحصیلات تمام وقت بدون قید و شرط را به اداره کل آموزش بسپارند و دانشجویان کارمند نیز از محل خدمت خود حکم ماموریت آموزشی داشته و آن را تسلیم نمایند و اداره کل آموزش تحت شرایط مذکور از دانشجویان این دوره‌ها ثبت نام بعمل آورد.

2-24- تمام وقت بودن تحصیل کارشناسی ارشد به بالا - شورای مورخ

78/6/31

مقرر شد اداره کل آموزش دانشگاه مسئول حسن اجرای مقررات موضوعه شناخته شده تا از ثبت نام دانشجویانی که قادر به تحصیل تمام وقت نیستند جلوگیری بعمل آورد.

2-25- زمان ارایه دروس مرحله آموزشی (PhD) - شورای مورخ

83/12/24

مقرر شد گروه‌های آموزشی دارنده دوره‌های دکترا ترتیبی اتخاذ نمایند تا دروس مرحله آموزشی در سه ترم اول ارائه گردد و با توجه به حد نصاب اخذ واحد در هر ترم در صورت لزوم موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مطرح و تصمیم‌گیری بعمل آید.

2-26- کسب حداقل نمره قبولی زبان انگلیسی توسط دانشجویان دکترای تخصصی (PhD) - شورای مورخ 89/10/12

- موضوع کسب حداقل نمره قبولی زبان انگلیسی توسط دانشجویان PhD در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ 89/9/21 مطرح شد و مقرر گردید که از این پس نمره امتحان زبان انگلیسی دانشجویان توسط اداره کل آموزش در زمان آغاز به تحصیل دانشجویان کنترل و سپس به دانشکده تحصیلات تکمیلی و معاونین محترم تحصیلات تکمیلی دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی مربوطه اعلام شود. بدیهی است که اداره محترم کل آموزش طبق روال گذشته ثبت‌نام این دانشجویان را به صورت مشروط و طبق دستور العمل ثبت‌نام انجام خواهد داد.

2-27- آئین‌نامه‌های شماره 26, 27, 28 هیأت رئیسه - شورای مورخ 89/10/11

با مساعدت جهت شرکت دانشجویان تحصیلات تکمیلی در کنگره‌های داخلی و خارجی موافقت شد.

2-28- چاپ مقالات توسط دانشجویان تحصیلات تکمیلی مصوب جلسه 27 هیأت رئیسه - شورای مورخ 89/11/3

دانشجویان دکترای تخصصی (PhD) می‌بایست دو مقاله چاپ شده یا پذیرش شده که حداقل یکی از آن‌ها منتج از موضوع پایان‌نامه ایشان باشد و در مجلات ISI یا pubmed گروه 1 پذیرش یا چاپ شده باشد، ارائه دهند. دانشجو در مقاله‌ای که در مجلات گروه 1 پذیرش شود باید به تشخیص استاد راهنما، نویسنده اول یا دوم باشد. قابل ذکر است که دانشجو نمی‌تواند نویسنده مسئول

مقاله باشد. مقاله دوم می‌باید در مجلات ایندکس شده یا حداقل در مجلات علمی- پژوهشی مصوب پذیرش یا چاپ شده باشد. ترتیب اسامی نویسندگان این مقاله به تصمیم استاد راهنما واگذار می‌شود.

لازم به ذکر است که موارد فوق مطابق بند 4 صورتجلسه هیأت رئیسه دانشگاه مورخ 89/5/21 شامل دانشجویانی می‌گردد که موضوع پایان‌نامه آنها بعد از ابلاغ این آئین‌نامه مورد تصویب قرار گیرد و یا حداقل 2 سال به فارغ التحصیلی دانشجوی باقی مانده باشد.

بخش سوم

**آئین نامه نحوه استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی
از تسهیلات مقرر جهت ارائه مقاله در گردهمایی های علمی داخل و
خارج از کشور⁽³⁾**

1-3- مقدمه:

به منظور تشویق دانشجویان تحصیلات تکمیلی به ارایه نتایج پژوهش‌های خود در گردهمایی‌های داخلی و خارجی و برقرار کردن شرایط مناسب برای آنان در جهت تبادل نظر علمی با صاحب‌نظران و متخصصان رشته‌های مختلف، تسهیلاتی برای شرکت دانشجویان در گردهمایی‌های علمی در نظر گرفته شده است.

این آئین‌نامه به منظور تدوین قوانین و مقررات مربوط به اعطای تسهیلات به دانشجویان تحصیلات تکمیلی جهت شرکت در گردهمایی‌های علمی داخلی و خارجی تدوین شده است.

2-3- تعاریف:

1- گردهمایی‌های علمی در این آئین‌نامه، شامل همایش، کنگره، سمینار، سمپوزیوم و کنفرانس علمی می‌باشد.

2- دانشجویان تحصیلات تکمیلی در این آئین‌نامه شامل مقاطع دکترای تخصصی، کارشناسی ارشد، فوق تخصص و فلوشیپ دانشگاه علوم پزشکی شیراز می‌باشند.

3-3- شرایط و مقررات:

1- گردهمایی‌های علمی که توسط و یا با همکاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز در شهر شیراز برگزار می‌گردد، شامل آیین‌نامه جاری نمی‌شود.

2- برای پرداخت تسهیلات، تفاوتی در نحوه ارائه مقاله به صورت سخنرانی و یا پوستر وجود ندارد.

3- تسهیلات برای ارائه خلاصه مقالاتی پرداخت می‌شود که از موضوع پایان‌نامه دانشجو استخراج شده باشد.

4- تسهیلات برای ارائه خلاصه مقالاتی پرداخت خواهد شد که در آن نام دانشگاه علوم پزشکی شیراز در خلاصه مقاله درج و در کتابچه خلاصه مقالات و یا لوح فشرده گردهمایی ذکر شده باشد.

5- تسهیلات پس از ارائه مدارک شرکت در گردهمایی پرداخت خواهد شد.

6- مدارک و گزارش سفر بایستی در طی همان سال مالی به دفتر معاونت تحقیقات و فن آوری تحویل گردد.

بند 6 تبصره یک:

مدارک و گزارش سفر بایستی در طی همان سال مالی به دفتر معاونت تحقیقات تحویل گردد و اگر کنگره در پایان سال مالی باشد با توجه به مدارک ارائه شده، پرداخت کمک هزینه به سال مالی بعد موکول خواهد شد.

7- جهت هر عنوان خلاصه مقاله، تسهیلات تنها به یک دانشجو (دانشجوی ارائه دهنده) پرداخت خواهد شد.

8- لازم به ذکر است که برای ارائه هر عنوان بیش از یک بار تسهیلات پرداخت نمی‌شود.

9- اگر چنانچه دانشجویی مقاله‌ای را در یکی از گردهمایی‌های خارجی ارائه نماید استاد راهنمای وی برای ارائه همان عنوان نمی‌تواند از تسهیلات دانشگاه استفاده کند.

10- تسهیلاتی جهت شرکت دانشجویان کارشناسی ارشد در گردهمایی‌های خارجی در نظر گرفته نشده است.

11- دانشجویان کارشناسی ارشد در طول تحصیل خود تنها یک بار می‌توانند از این تسهیلات برای شرکت در گردهمایی‌های داخلی استفاده کنند. دانشجویان واجد شرایط در سایر مقاطع می‌توانند از این تسهیلات برای شرکت در گردهمایی‌های خارجی برای یک بار استفاده کنند. در صورتی که این دانشجویان تنها در گردهمایی داخلی شرکت کرده باشند، می‌توانند عنوان دیگری را نیز در یک گردهمایی داخلی دیگر ارائه دهند و جهت آن نیز از تسهیلات مربوطه استفاده نمایند. (به یک عنوان یا عناوین مشابه تسهیلات دوباره اعطا نمی‌شود).

12- برای ارائه خلاصه مقاله در گردهمایی‌های داخلی، مبلغی تا سقف - /2/000/000 ریال به دانشجو اختصاص داده خواهد شد. پرداخت تسهیلات برای شرکت در گردهمایی‌های خارجی تا سقف - /10/000/000 ریال خواهد بود.

13- تسهیلات پس از برگشت از سفر و با ارائه مدارک لازم قابل پرداخت خواهد بود. شایان ذکر است پرداخت تسهیلات به دانشجویان واجد شرایط در هر سال تا سقف بودجه در نظر گرفته شده برای این امر از طرف دانشگاه امکان‌پذیر خواهد بود و اولویت با افرادی خواهد بود که زودتر پرونده‌های خود را ارسال کرده‌اند.

14- دانشجو باید فرم معرفی نامه دانشجویی تحصیلات تکمیلی را تکمیل و به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

4-3- مدارک لازم جهت پرداخت تسهیلات به دانشجویان تحصیلات تکمیلی (گردهمایی‌های علمی داخل و خارج از کشور)

- 1- فرم تکمیل شده "معرفی نامه دانشجویی تحصیلات تکمیلی"
- 2- پذیرش مقاله بنام متقاضی
- 3- راهنمای گردهمایی
- 4- گزارش سفر یک صفحه‌ای
- 5- خلاصه مقاله چاپ شده در کتابچه به انضمام جلد کتابچه
- 6- گواهی شرکت و رایه مقاله در گردهمایی
- 7- رایه فاکتورهای معتبر پرداختی (از جمله هزینه بلیط رفت و برگشت - هزینه اسکان - وجه ثبت نام و...)

بخش چهارم

آئین نامه دوره دکترای تخصصی پژوهشی

(PhD by Research)

مصوب سی و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ 1387/11/5⁽⁴⁾

4-1- تعریف

دوره دکتری تخصصی پژوهشی (PhD by Research) یکی از بالاترین مقاطع تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک دکتری تخصصی پژوهشی (PhD by Research) می‌انجامد و مجموعه‌ای هماهنگ، از فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی است.

* در این آئین‌نامه به منظور رعایت اختصار به تمام دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دارای مجوز از شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی که در زمینه تحصیلات تکمیلی فعالیت دارند «مؤسسه» گفته می‌شود.

4-2- شرح دوره

این دوره شامل دو مرحله می‌باشد:

مرحله اول: دوره عالی پژوهش (M.Phil (Master of Philosophy)

طول مدت این دوره یک سال می‌باشد که در این دوره دانشجویان مهارت‌های نظری و عملی بنیادین پژوهش را می‌آموزد. طول این مرحله در شرایط خاص و به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه حداکثر تا یک نیمسال دیگر قابل تمدید است.

مرحله دوم: دکتری تخصصی پژوهشی (Ph.D by Research)

طول مدت این دوره 3 سال است. در این دوره دانشجویان با استفاده از مهارت‌های کسب شده در یک هدف تحقیقاتی یک یا چند پروژه تحقیقاتی را متناسب با اهداف مؤسسه انجام می‌دهد که از زمان پذیرفته شدن دانشجویان پس از احراز شرایط لازم جهت ورود به دوره آغاز و با دفاع از پایان‌نامه، ختم می‌شود. طول مدت مرحله دوم در شرایط خاص، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه حداکثر تا 2 نیمسال دیگر قابل تمدید می‌باشد.

3-4-4- شرایط پذیرش و تحصیل در دوره های دکترای تخصصی پژوهشی

3-4-3- علاوه بر شرایط عمومی، شرط لازم ورود و پذیرش برای کلیه داوطلبان در این دوره داشتن حداقل دو مقاله تحقیقی (Original article) منتشر شده در مجلات معتبر نمایه شده در نمایه های بین المللی نوع یک (ISI, Pubmed/medline) به عنوان نویسنده اول یا مسئول به تشخیص کمیته منتخب دانشگاه در هنگام ثبت نام می باشد. موفقیت در مصاحبه ورودی شرط لازم جهت پذیرش داوطلبان واجد شرایط اختصاصی است.

2-3-4- شرایط ورود به مرحله دوم دوره دکتری تخصصی پژوهشی، موفقیت در گذراندن دوره عالی پژوهش (M.Phil (Master of Philosophy) و کسب پذیرش از مؤسسه برگزار کننده دوره (PhD by Research) می باشد.

4-4-4- استاد راهنما

- استاد راهنما فردی است که وظیفه هدایت و راهنمایی دانشجو تا پایان دوره را بر عهده دارد.

- استاد راهنما به تقاضای دانشجو و موافقت کتبی استاد و با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه از اعضای هیأت علمی مؤسسه یا خارج از آن با حداقل مرتبه دانشیاری تعیین می گردد.

- در صورت نیاز و به صلاحدید استاد راهنما و شورای تحصیلات تکمیلی، دانشجو می تواند از راهنمایی حداقل دو استاد راهنمای دیگر استفاده نماید.

- به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه، حداکثر تا دو نفر از اعضای هیات علمی یا از صاحب نظران و محققان برجسته، به عنوان استاد مشاور تعیین می شوند.

- اساتید مشاور باید دارای مدرک دکتری تخصصی (PhD) و یا بالینی با حداقل مرتبه استادیاری با سابقه 3 سال تدریس یا تحقیق حداقل در دوره کارشناسی

ارشد و دکترای عمومی باشند. برای صاحب‌نظران و محققانی که عضو هیات علمی نیستند، داشتن 5 سال سابقه تحقیق با مدرک دکتری تخصصی (PhD) الزامی است.

- در طی مرحله اول (دوره عالی پژوهش) استاد راهنما موظف است فعالیت‌های تحقیقاتی مورد اجرا به صورت پایان‌نامه در قالب 4 واحد درسی را هدایت نماید.

5-4- تدوین پایان‌نامه

- پایان‌نامه دوره دکترای تخصصی پژوهشی 30 واحد است و دانشجو ضمن اجرای پایان‌نامه به تشخیص استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی می‌تواند تا سقف 10 واحد آموزشی اختصاصی نیز مرتبط به موضوع پایان‌نامه از طریق واحدهای عملی نظیر کارورزی و ... بگذراند.

- دانشجو می‌تواند حداکثر تا 6 ماه از دوره تکمیلی خارج از کشور مطابق قوانین وزارت متبوع برخوردار شود.

- بعد از تکمیل و تدوین پایان‌نامه دکتری تخصصی پژوهشی توسط دانشجو و تایید استاد راهنما مبنی بر اتمام و قابل دفاع بودن پایان‌نامه، دانشجو موظف است در جلسه‌ای که زمان آن را شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه تایید می‌نماید، در حضور داوران مطابق مواد مربوط در این آئین‌نامه از پایان‌نامه خود دفاع نماید.

- تایید استاد یا اساتید راهنما و مشاور باید در نخستین صفحات پایان‌نامه درج شود.
- کیفیت علمی و صحت مطالب پایان‌نامه دانشجو باید قبل از دفاع، توسط استاد راهنما تایید و به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه رسانده شود.

- دانشجوی موظف است پس از تایید استاد راهنما، جلسه‌ای تحت عنوان پیش دفاع با حضور اعضای هیات داوران داشته باشد.
- دانشجوی دوره دکتری تخصصی پژوهشی (PhD by Research) هنگامی مجاز به دفاع از پایان نامه دکتری تخصصی پژوهشی خود می‌باشد که ضمن چاپ یا اخذ پذیرش حداقل سه مقاله پژوهشی منتج از فعالیت‌های تحقیقاتی در طی دوره به عنوان نویسنده اول یا نویسنده مورد مکاتبه در مجلات علمی، پژوهشی معتبر که حداقل دو مورد از آنها در مجلات نمایه شده در نمایه‌نامه‌های بین‌المللی نوع یک بوده و ارائه دو سمینار طی دوره، محقق شده باشد.

- پذیرش و ادامه تحصیل دانشجویان ایرانی متقاضی انتقال از دانشگاه‌ها یا موسسات آموزش عالی یا پژوهشی خارج از کشور به دوره دکتری تخصصی پژوهشی داخل کشور مطابق آئین‌نامه‌های مربوطه و شرایط این آیین‌نامه، تأیید استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی موسسه بلامانع می‌باشد.

4-6- مقررات مالی

- دانشجوی یا واحد حمایت‌کننده دانشجوی جهت گذراندن واحدهای دوره عالی پژوهش (M Phil) موظف به پرداخت شهریه به موسسه می‌باشد.
تبصره: براساس مصوبه مورخ 1391/2/7 هیات رئیسه محترم دانشگاه علوم پزشکی شیراز در خصوص شهریه دوره M.Phil براساس کارنامه دانشجویان و آئین‌نامه مربوط به پذیرفته‌شدگان، تا 100% تخفیف داده خواهد شد.

- دریافت کمک هزینه تحقیقاتی و سایر مزایای دانشجویی در دوره دکتری تخصصی پژوهشی (PhD by Research) در پایان هر ماه منوط به صدور گواهی حضور تمام وقت و انجام وظایف محوله از سوی استاد راهنما می‌باشد. پرداخت کمک هزینه تحقیقاتی به دانشجویان در دوره (PhD by Research) با نظر استاد راهنما و تأیید شورای پژوهشی تحصیلات تکمیلی موسسه از محل اعتبارات پیش‌بینی شده طرح تحقیقاتی تأمین می‌شود.

- پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان دکتری تخصصی پژوهشی (PhD by Research) که بر اساس بند 1-2-4 آیین‌نامه این دوره، از فرصت اضافی برای ادامه تحصیل استفاده نمایند، مطابق نظر شورای تحصیلات تکمیلی موسسه می‌باشد و لیکن اگر بر اساس رای کمیسیون موارد خاص موسسه، طول دوره تحصیلی اضافه بر سقف مجاز در بند 1-2-4 این آیین‌نامه اضافه شود، پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجو در طول این مدت ممنوع است و اخذ شهریه از دانشجو یا عدم اخذ شهریه از او در طول این مدت با توجه به نظر شورای تحصیلات تکمیلی موسسه می‌باشد.

* در خصوص دانشجویان بورسیه چنانچه مؤسسه مربوطه متعهد به پرداخت هزینه باشد، انجام این تعهد از سوی مؤسسه مربوطه ممانعتی نخواهد داشت. - در صورتیکه به دلیل غیرموجه دانشجو قادر به ادامه دوره نباشد یا به هر دلیلی از ادامه دوره منع یا محروم شود ملزم به پرداخت کلیه خسارات طبق تعهدات اخذ شده به موسسه مربوطه می‌باشد.

4-7- سایر مقررات آموزشی

- تحصیل در مقطع دکتری تخصصی پژوهشی تمام وقت بوده و هرگونه اشتغالی غیر از تحصیل برای دانشجو ممنوع می‌باشد.

- در صورتی که دانشجو ظرف حداکثر مدت مجاز تحصیل و در موارد خاص در مدت تمدید آن به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی، نتواند پایان‌نامه دکتری تخصصی پژوهشی خود را تکمیل و از آن دفاع نماید، از ادامه تحصیل در آن رشته محروم می‌شود و براساس تعهدی که سپرده موظف به پرداخت غرامت به دانشگاه می‌باشد.
- در طول دوره تحصیل در مقطع دکتری تخصصی پژوهشی چنانچه به هر دلیلی دانشجو قادر به فارغ التحصیل شدن نباشد، دانشگاه می‌تواند از ارائه هر گونه مدرکی (حتی مدرک M.Phil) خودداری نماید. این تصمیم‌گیری براساس عملکرد دانشجو می‌باشد.
- دانشجو دکتری تخصصی پژوهشی در طول مدت تحصیل خود می‌تواند یکبار از حداکثر دو نیمسال تحصیلی مرخصی تحصیلی استفاده نماید.
- اخذ مرخصی تحصیلی در نیمسال اول تحصیلی مجاز نیست. در موارد استثنایی، اخذ تصمیم به عهده شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه می‌باشد.
- مدت مرخصی تحصیلی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.
- سایر قوانین و مقررات مطابق با آئین‌نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی مصوب سی و پنجمین جلسه مورخ 86/8/29 شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشد.

بخش پنجم

آیین‌نامه اجرایی اعطای پژوهانه رساله به:

دانشجویان دکتری تخصصی (Ph.D)

و

دکترای تخصصی پژوهشی (Ph.D by Research)⁽⁵⁾

مقدمه:

به منظور ارتقای کیفیت رساله‌های دکتری در جهت انطباق با نیازهای اساسی کشور، گسترش نهضت تولید علم و حل علمی مشکلات کشور، تقویت و تسهیل حضور و تلاش تمام وقت دانشجویان دکتری در دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی، در راستای تحقق اهداف چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران مبنی بر دستیابی کشور به جایگاه اول علمی و فناوری در منطقه آسیای جنوب غربی، آیین‌نامه اجرایی طرح اعطای پژوهانه به دانشجویان دکتری بر اساس مصوبه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به شماره 1/9748/ص مورخ 88/5/28 به شرح زیر تهیه و تدوین شده است.

ماده 1) اهداف:

- 1- تقویت و توانمندسازی فرایندهای پژوهشی به منظور حل نیازهای اساسی کشور.
- 2- حمایت از توسعه کیفی و حرفه‌ای شدن پژوهش در مقطع دکتری.
- 3- حمایت از پژوهش‌های علمی بنیادی، کاربردی و بین رشته‌ای تقاضا محور و ماموریت‌گرا.
- 4- ترغیب و تشویق تولید علم و توسعه بومی‌سازی علوم.
- 5- ایجاد و توسعه فضای مناسب و یکسان در ظهور و رشد استعدادها علمی و پژوهشی در سطح مناطق مختلف کشور به منظور بسط عدالت در توزیع حمایت‌های علمی و پژوهشی.

ماده 2) تعاریف:

پژوهانه: جوهی است معین که به صورت پرداخت مستقیم نقدی یا اعتباری به دانشجویان واجد شرایط مقطع دکتری که پیشنهاد رساله دکتری (پروپوزال) آنها مورد تایید قرار گرفته طبق ماده پنج این آیین نامه اعطا می‌شود.

معاونت: مقصود از معاونت در این آیین نامه، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری می‌باشد.

وزارتین: منظور از وزارتین در این آیین نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

دانشگاه: منظور از دانشگاه، دانشگاه‌های دولتی زیر نظر وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هستند که دانشجویان دکترای مشمول اعطای پژوهانه در آنجا مشغول تحصیل می‌باشند.

دانشجویان مشمول پژوهانه: عبارتند از کلیه دانشجویان دوره دکتری تمام وقت که پیشنهاد رساله آنها بر اساس ضوابط مربوط، مورد تایید استادان راهنما و گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و یا سایر مراکز آموزشی و پژوهشی محل تحصیل قرار گرفته و شرایط اعلام شده در ماده پنج این آیین نامه را دارا می‌باشند.

ناظران: اشخاص حقیقی یا حقوقی هستند که تجربه و دانایی علمی و تخصصی لازم را دارا می‌باشند و از سوی وزارتین و معاونت جهت نظارت بر حسن اجرای اعطای پژوهانه انتخاب و معرفی می‌شوند.

ماده 3) دامنه و کاربرد: دامنه و کاربرد این آیین نامه شامل دانشجویان تمام وقت کلیه دانشگاه‌های دولتی مجری آموزش رایگان دوره دکتری با مجوز وزارتین بر اساس بودجه و اولویت‌های تعیین شده می‌باشند.

ماده 4) مسؤولیت‌ها:

1-4- دانشجویان: دانشجویان موظف هستند با توجه به مراحل و ضوابط تعیین شده نسبت به پیشنهاد موضوع رساله دکتری و پیگیری مراحل تایید آن از سوی گروه آموزشی و استادان راهنما اقدام، همچنین با رعایت اصول و ضوابط مقرر، گزارش پیشرفت طرح پژوهشی را در مقاطع تعیین شده ارائه نمایند.

2-4- گروه‌های آموزشی: گروه‌های آموزشی راهنما موظفند دانشجویانی که مشمول دریافت پژوهانه بوده و پیشنهاد رساله آنها تصویب شده، را به دانشگاه معرفی نموده و نیز پیشرفت انجام رساله را در مراحل مختلف برای پرداخت پژوهانه به دانشجویان یاد شده، گواهی نمایند.

3-4- مسؤولان امور مالی دانشگاه‌ها: مسؤولان امور مالی دانشگاه‌ها موظفند بر اساس گزارش پیشرفت رساله و با تایید استاد راهنما نسبت به پرداخت مبالغ تعیین شده پژوهانه در وجه دانشجوی مشمول مطابق با ماده پنج این آیین‌نامه اقدام نمایند.

4-4- دانشگاه: دانشگاه‌ها موظفند در انتهای هر سال تحصیلی و حداکثر تا پایان مهرماه، فهرست مشخصات دانشجویان مشمول به همراه اطلاعات مربوط به رساله‌های آنها را تهیه و به وزارتین ارسال نمایند.

5-4- وزارتین: وزارتین بر اساس شاخص‌های معتبر و معمول خود، تعداد دانشجویان دوره دکتری مشمول پژوهانه دانشگاه‌های تابعه را به تفکیک در ابتدای هر سال تحصیلی و حداکثر تا نیمه آبان‌ماه تعیین و به معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری اعلام می‌کنند.

6-4- معاونت: معاونت بر اساس فهرست مشخصات دانشجویان مشمول اعطای پژوهانه (به تفکیک هر دانشگاه) ارسالی از سوی وزارتین، پس از بررسی و اولویت بندی آنها در چارچوب اعتبار تعیین شده نسبت به پرداخت کل مبلغ پژوهانه به حساب هر دانشگاه اقدام می‌نماید.

7-4- ناظران: ناظران وظیفه نظارت بر حسن اجرای مطلوب اعطای پژوهانه و گزارش و تایید نحوه اجرای طرح در دانشگاه‌های تحت پوشش هر یک از وزارتخانه‌ها را بر عهده دارند.

ماده 5) شرایط دانشجویان مشمول اعطای پژوهانه:

دانشجویان مقطع دکتری در مراکز علمی، آموزشی و پژوهشی تابع وزارتین که بر اساس ضوابط و قوانین پذیرفته شده و مشغول به تحصیل می‌باشند در صورت دارا بودن شرایط زیر و براساس بودجه سالانه و اولویت‌های تعیین شده مشمول این آیین‌نامه می‌باشند:

- 5-1- دانشجویانی که بورسیه یا شاغل سایر دستگاه‌ها نمی‌باشند.
 - 5-2- دانشجویانی که به صورت تمام وقت در دانشگاه‌ها حضور دارند و در موعد مقرر موفق به گذراندن آزمون جامع (ارزیابی جامع) شده باشند.
 - 5-3- دانشجویانی که در دوره دکتری طبق شرایط تحصیلی تعریف شده از طرف وزارتین از پیشرفت تحصیلی مناسب برخوردار بوده و مشروط نشده باشند.
- تبصره: در صورت مشروط شدن در موارد غیر قابل پیش بینی، مشکلات یا حوادث غیر مترقبه خارج از کنترل و اختیار دانشجو، با تایید شورای آموزشی دانشگاه می‌توانند به عنوان دانشجوی مشمول اعطای پژوهانه تلقی شوند.

1- دانشجویان مشمول اعطای پژوهانه باید حداکثر ظرف مدت چهار نیمسال تحصیلی یا دو سال تقویمی از رساله خود دفاع نمایند. مگر در موارد خاص که باید به تایید شورای آموزشی (وفق تبصره بند چهار ماده پنج این آیین‌نامه) رسیده باشد.

2- دانشجویان مقطع دکتری تنها در یک رشته و یک بار می‌توانند به عنوان مشمول دریافت پژوهانه معرفی شوند.

ماده 6) مراحل و نحوه پرداخت:

1-6- میزان کل پژوهانه پرداختی به هر دانشجوی مشمول طرح در ابتدای هر سال تحصیلی با توجه به اعتبارات موجود از سوی معاونت تعیین می‌شود.

2-6- معاونت با توجه به تعداد و اسامی دانشجویان مشمول معرفی شده از سوی وزارتین و پس از اولویت‌بندی آنها، مبلغ کل پژوهانه هر دانشگاه را به حساب تعیین شده از سوی دانشگاه واریز می‌نماید.

3-6- کلیه دانشجویان مشمول طرح با رعایت شرایط مندرج در ماده پنج این آیین‌نامه جهت دریافت پژوهانه معرفی و در اولویت قرار می‌گیرند.

تبصره: دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی می‌توانند دانشجویان دوره دکتری که در سال تحصیلی 1387-1388 پیشنهاد رساله آنها به تصویب رسیده است را نیز جهت دریافت پژوهانه معرفی نمایند.

4-6- دانشگاه‌ها مبلغ پژوهانه را بر اساس گزارش پیشرفت رساله که به تایید اساتید راهنما رسیده است به شرح زیر در وجه دانشجو پرداخت می‌نمایند:

قسط اول: 35 درصد پس از تصویب و تایید پیشنهاد رساله دکتری از سوی اساتید راهنما و گروه آموزشی.

قسط دوم: 35 درصد پس از ارائه گزارش پیشرفت حداقل 50% از طرح پژوهشی و تایید استاد راهنما.

قسط سوم: 30 درصد پس از دفاع از پایان نامه و تایید استاد راهنما.

ماده (7) نظارت:

1-7- نظارت و تایید مراحل پرداخت از سوی وزارتین بر اساس مستندات مربوط از سوی دانشگاه و گروه آموزشی و استادان راهنمای دانشجویان مشمول صورت گرفته و مراتب در هر مرحله به صورت کتبی به معاونت اعلام می‌شود.

2-7- دانشگاه موظف است ضمن نظارت بر کلیه مراحل اجرای طرح و پرداخت پژوهانه در صورتی که دانشجوی مشمول پس از دریافت قسمتی از پژوهانه به هر دلیل نسبت به پیشبرد اجرای طرح پژوهشی خود اقدام ننمود، از پرداخت مابقی پژوهانه به وی خودداری نموده و ضمن انعکاس موضوع به وزارتین، مبلغ باقیمانده را در سر جمع اعتبارات دانشگاه برای پرداخت به سایر دانشجویان مشمول منظور نماید.

ماده (8) سایر شرایط:

1-8- پرداخت از محل اعتبار مذکور فقط به صورت پرداخت مستقیم در وجه دانشجوی مشمول طرح مجاز است و پرداخت و هزینه کرد از محل این اعتبار در هیچ امر و قالب دیگری مجاز نمی‌باشد.

2-8- دانشگاه‌ها مجازند به دانشجویانی که در دوره انجام رساله خود از محل‌های دیگر (حمایت دستگاه‌های اجرایی از رساله‌های دکتری، جایزه علمی بنیاد ملی نخبگان، اعتبار پژوهشی اعضای هیات علمی، بورس یا کمک دانشگاه و وزارت متبوع و...) مساعدت مالی دریافت می‌دارند، پژوهانه کامل یا بخشی از آن را پرداخت نمایند، مشروط بر آنکه مجموع دریافتی دانشجویان مزبور از محل

پژوهانه و محل‌های یاد شده طی مدت انجام رساله از سه برابر پژوهانه رساله بیشتر نشود.

تبصره: دانشگاه‌ها موظفند دانشجویان مشمول بند 8-2 را با ذکر مشخصات طرح و سازمان‌های طرف قرارداد دانشجو، طی فهرستی جداگانه به وزارتین ارسال نموده تا از طریق وزارتین به معاونت اعلام گردد.

8-3- دانشجویان دریافت‌کننده پژوهانه موظف به حضور و تلاش تمام وقت و انجام مسؤلیت‌های پیش‌بینی شده از سوی وزارتین در دانشگاه می‌باشند.

8-4- دانشجویان مشمول دریافت پژوهانه پس از فراغت از تحصیل، تعهد اداری و استخدامی در قبال پژوهانه نخواهند داشت.

8-5- معاونت هر ساله اولویت‌های پژوهشی اعلام شده توسط دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های مختلف را مورد بررسی قرار داده و پس از ممیزی، اولویت‌های مورد نظر خود را به وزارتین جهت اعلام به دانشگاه‌ها منعکس می‌نماید.

8-6- وزارتین در پایان هر سال تحصیلی حسب گزارش دانشگاه‌ها، نحوه اجرای طرح پژوهانه در دانشگاه‌های تابع را به معاونت گزارش می‌نمایند.

شیوه‌نامه طرح پژوهانه دانشجویان دوره دکتری (Ph.D) دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی:

مقدمه:

این شیوه‌نامه جهت اجرای طرح اعطای پژوهانه براساس آئین‌نامه اجرایی طرح یاد شده به شماره 1/11161/ص مورخ 1388/8/26 تدوین شده و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

در این شیوه‌نامه دانشگاه، پژوهشگاه و موسسه آموزشی و پژوهشی به اختصار "موسسه" و دفتر توسعه و هماهنگی اطلاع‌رسانی پزشکی معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به اختصار وزارت بهداشت نامیده می‌شود.

الف: شمولیت و مراحل اعطای پژوهانه

1: دانشجویان متقاضی پژوهانه، فرم تعهدنامه مربوط را پس از تصویب پیشنهاد رساله، تکمیل و به معاونت پژوهشی دانشکده/ پژوهشکده مربوطه تحویل می‌نمایند.

2: معاونت پژوهشی دانشکده/ پژوهشکده موظف است فرم مذکور را بررسی و در صورت واجد شرایط بودن دانشجو، آن را تایید و به معاونت پژوهشی موسسه ارسال نماید.

تبصره: در صورت عدم واجد شرایط بودن دانشجو، معاونت پژوهشی دانشکده/ پژوهشکده موظف است مراتب را به دانشجوی متقاضی کتباً اعلام نماید.

3: معاونت پژوهشی موسسه موظف است در انتهای هر نیمسال تحصیلی آمار و مشخصات دانشجویان مشمول طرح پژوهانه را به همراه اطلاعات مربوط به پیشنهاد رساله‌های آنها را به وزارت بهداشت ارسال نماید.

4: وزارت بهداشت پس از دریافت و بررسی مشخصات و آمار دانشجویان موسسات آموزشی و پژوهشی کشور، اسامی و مشخصات دانشجویان واجد شرایط اولیه را به معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ارسال می‌نماید.

5: معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری اسامی و مشخصات دانشجویان واجد شرایط اولیه را دریافت، بررسی و پس از ممیزی و تایید نهایی، اعتبارات هر موسسه را به معاونت پژوهشی آن موسسه پرداخت می‌نماید.

ب: شرایط دانشجویان مشمول طرح پژوهانه

1: دانشجویان مقطع دکتری که بر اساس ضوابط و قوانین دوره‌ها دکتری تخصصی پذیرفته شده و مشمول طرح تحصیل رایگان باشند.

2: دانشجویان مشمول باید طبق شرایط تحصیلی تعریف شده از طریق وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از پیشرفت تحصیلی مناسب برخوردار بوده و از سوی کمیته انضباطی مشروط یا محروم نشده باشند.

3: دانشجویان مشمول طرح پژوهانه باید دارای پیشنهاد رساله مصوب باشند.

4: پیشنهاد رساله ترجیحاً مرتبط با اولویت‌های پژوهشی اعلام شده بوده و به تایید گروه آموزشی دانشکده/ پژوهشکده/ موسسه رسیده و تاریخ تصویب آن نباید بیش از 5 نیمسال از شروع تحصیلی دوره دکتری باشد.

5: دانشجو، بورسیه سازمان‌های مختلف، مأمور به تحصیل و یا شاغل تمام وقت در موسسه‌های دولتی نباشد و حداقل 30 ساعت در هفته در موسسه حضور یافته و صرف پژوهش و تحقیق در انجام رساله خود نماید.

تبصره (1): تایید حضور حداقل 30 ساعت در هفته دانشجوی مشمول با استاد/استادان راهنما می‌باشد. (از اعمال کنترل های فیزیکی یا الزام نمودن دانشجو به زدن کارت الکترونیکی توسط مسولان موسسه جدا خودداری شود).

تبصره (2): در صورت مشروط شدن و یا طولانی شدن مدت تحصیل (بیش از 5 ترم از شروع تحصیل دوره دکتری سپری شده باشد) به علت موارد غیر قابل پیش‌بینی، یا حوادث غیر مترقبه خارج از کنترل و اختیار دانشجو، با تایید شورای پژوهشی موسسه، مراتب به وزارت بهداشت اعلام تا در صورت تایید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، دانشجو مشمول طرح اعطای پژوهانه قرار گیرد.

ج: وظایف دانشجویان مشمول طرح پژوهانه:

- 1: دانشجو موظف است حداکثر تا پایان نیمسال پنجم، پیشنهاد رساله دکترای خود را (ترجیحاً مرتبط یا منطبق با اولویت‌های پژوهشی اعلام شده از سوی وزارت بهداشت) به تأیید گروه آموزشی دانشکده/ پژوهشکده/ موسسه برساند.
- 2: دانشجو موظف است کار پژوهشی خود را بر مبنای پیشنهاد رساله مصوب و هدایت مداوم استاد/استادان راهنما به پیش ببرد.
- 3: دانشجو موظف است در پایان هر ماه گزارش کتبی پیشرفت رساله خود را به استاد/استادان راهنما و در پایان هر نیمسال گزارش کتبی کامل تر را با تأیید استاد/استادان راهنما به معاون پژوهشی دانشکده/ پژوهشکده ارائه نماید.
- 4: دانشجو موظف است حداقل 30 ساعت در هفته را صرف اجرای رساله خود نماید و این موضوع را به تأیید استاد/استادان راهنما برساند.
- 5: چنانچه دانشجوی واجد شرایط پس از تصویب پیشنهاد رساله و دریافت قسط اول یا دوم پژوهانه (موضوع بند ه شیوه‌نامه) بورسیه یا شاغل تمام وقت

دستگاه‌های دولتی شود، باید موضوع را سریعاً به معاونت پژوهشی دانشکده/موسسه اعلام نماید تا از پرداخت مابقی اقساط پژوهانه جلوگیری شود.

6: دانشجویان واجد شرایط باید حداکثر ظرف 4 نیمسال تحصیلی از رساله خود دفاع نمایند. چنانچه دانشجوی واجد شرایط، دفاع رساله را در مدت بیش از 4 نیمسال انجام دهد معاونت پژوهشی دانشکده/پژوهشکده موظف است از پرداخت قسط سوم پژوهانه به وی خودداری و مراتب را به وزارت بهداشت کتباً اعلام نماید.

7: چنانچه دانشجوی واجد شرایط حداقل 50 درصد پیشرفت رساله خود را در مدت 4 نیمسال یا بیشتر به انجام رساند معاونت پژوهشی دانشکده/پژوهشکده موظف است از پرداخت قسط دوم و سوم پژوهانه به وی خودداری و مراتب را به وزارت بهداشت کتباً اعلام نماید.

د: ارزیابی و نظارت

1: عملکرد دانشجو از نظر آموزش و رعایت مقررات عمومی از زمان تکمیل فرم تعهدنامه پژوهانه تا دفاع نهایی از رساله باید مورد تأیید استاد/استادان راهنما باشد.

2: استاد/استادان راهنما مسؤول نظارت بر حضور مفید و موثر دانشجو در موسسه می‌باشند.

3: ارزیابی فعالیت‌های پژوهشی دانشجو در راستای انجام بهتر رساله توسط استاد/استادان راهنمای دانشجو صورت می‌گیرد.

4: معاونت پژوهشی و فناوری موسسه موظف است ضمن نظارت بر کلیه مراحل اجرای طرح و پرداخت پژوهانه، در صورتی که دانشجوی مشمول پس از دریافت قسمتی از پژوهانه به هر دلیلی نسبت به پیشبرد به موقع اجرای طرح پژوهشی

خود اقدام ننمود، از پرداخت مابقی پژوهانه به وی خودداری نموده و ضمن انعکاس موضوع به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مبلغ باقی مانده را در سرجمع اعتبارات موسسه منظور نموده و در پایان هر نیمسال آن را به وزارت بهداشت گزارش دهد.

5: وزارت بهداشت موظف است در پایان هر نیمسال گزارش جامع در خصوص عملکرد دانشگاه‌ها تهیه و به معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ارسال نماید.

ه: مراحل و نحوه پرداخت

1: میزان کل پژوهانه پرداختی به دانشجویان مشمول طرح پژوهانه در ابتدای هر سال تحصیلی و با توجه به اعتبارات اختصاص یافته از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری تعیین می‌شود.

2: پرداخت پژوهانه از سوی موسسه مستقیماً در وجه دانشجوی واجد شرایط انجام می‌گیرد.

3: معاون پژوهشی و فناوری موسسه موظف است اسامی و مشخصات مربوط به پروژه‌های واجد شرایطی که از حمایت مالی دستگاه‌های خارج از موسسه برخوردارند را در فرم مربوط تکمیل و به وزارت بهداشت ارسال تا در خصوص میزان اعطای پژوهانه به آنها در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری تصمیم‌گیری و مراتب از سوی معاونت مذکور به موسسه اعلام شود.

4: مبلغ کل پژوهانه هر ساله بعد از دریافت آمار و مشخصات دانشجویان، از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری دانشگاه/موسسه اعلام و یکجا پرداخت خواهد شد مبلغ مذکور توسط دانشگاه/موسسه در 3 قسط و به شرح زیر به دانشجوی واجد شرایط پرداخت می‌شود:

1-4 بعد از تایید و دفاع از پیشنهاد رساله 35 درصد مبلغ پژوهانه به دانشجو پرداخت می‌گردد.

2-4 در صورتی که استاد/ استادان راهنما حداقل 50 درصد پیشرفت رساله دانشجوی واجد شرایط را (تکمیل سابقه تحقیق، مبانی نظری و جمع‌آوری بخشی از اطلاعات مربوط به رساله) تایید نماید، 35 درصد (قسط دوم) پرداخت می‌گردد.

3-4 درصد باقی‌مانده (قسط سوم) پس از دفاع از رساله به دانشجوی واجد شرایط پرداخت می‌گردد.

تبصره (1): کلیه پرداخت ها با تایید استاد/ استادان راهنما مستقیماً در وجه دانشجو صورت می‌گیرد.

تبصره (2): پژوهشی که به یکی از نیازهای اساسی جامعه پاسخ دهد و جنبه کاربردی داشته باشد و منجر به تولید یک محصول، رفع یک مشکل یا اصلاح نظام موجود شود، با تایید دفتر فناوری معاونت تحقیقات و فناوری جایزه ویژه‌ای به آن تعلق می‌گیرد.

تبصره (3): چنانچه دانشجو بیش از 50 درصد رساله خود را انجام داده باشد و سپس در لیست مشمولین پژوهانه قرار گرفته یا هنگام پرداخت پژوهانه بیش از 50 درصد پیشرفت در انجام رساله خود داشته باشد، پس از تایید استاد/ استادان راهنما و همچنین معاون پژوهشی و فناوری موسسه، قسط اول و دوم را به طور یکجا دریافت خواهد نمود.

تبصره (4): چنانچه هنگام پرداخت پژوهانه دانشجوی واجد شرایط از رساله خود دفاع نموده باشد مبلغ کل پژوهانه یکجا و مستقیماً به وی پرداخت می‌شود.

و: اطلاع‌رسانی و هماهنگی

- 1: هر موسسه موظف است یک نفر کارشناس مسؤول به عنوان رابط هماهنگی و اطلاع‌رسانی پژوهانه جهت ارتباط با وزارت بهداشت معرفی نمایند.
- 2: معاونت پژوهشی دانشگاه/ موسسه موظف است هماهنگی و اطلاع‌رسانی مناسب را با معاونت پژوهشی دانشکده/ پژوهشکده‌های تابعه برای اجرای نیکوی طرح به عمل آورد.
- 3: معاونت پژوهشی دانشکده/ پژوهشکده موظف است نسبت به اطلاع‌رسانی مناسب دانشجو در خصوص شرایط شمولیت طرح و پرداخت اقساط پژوهانه و پاسخگویی به دانشجویان اقدام نماید.
- 4: نظارت بر حسن اجرای این شیوه‌نامه با معاونت پژوهشی دانشگاه/ موسسه و به تبع آن با معاونت پژوهشی دانشکده/ پژوهشکده می‌باشد.

شیوه نامه اعطای پژوهانه به دانشجویان دکترای پژوهش محور (Ph.D by research) دانشگاهها و موسسات آموزشی و پژوهشی

- دانشجویان دکترای پژوهش محور پس از گذشت دو نیمسال تحصیلی (یک سال تقویمی) از شروع تحصیل در مقطع دکتری پژوهش محور در صورت اتمام واحدهای درسی و دفاع (تصویب) از پیشنهاد رساله با تأیید معاون پژوهشی دانشگاه مربوط، واجد شرایط قلمداد می‌شوند و دانشگاه باید مشخصات این دانشجویان را به وزارت بهداشت اعلام نماید.
- دانشجویان واجد شرایط باید حداکثر ظرف 6 نیمسال تحصیلی (سه سال تقویمی) بعد از تصویب پیشنهاد رساله، از رساله خود دفع نمایند تا تمامی اقساط پژوهانه به آنها پرداخت شود، به طوری که حداکثر طی 8 نیمسال تحصیلی (چهار سال تقویمی) مقطع دکتری پژوهشی را با موفقیت سپری نمایند.
- دانشجو نباید بورسیه، مامور به تحصیل و یا شاغل تمام وقت دستگاهها باشد.
- دانشجویانی که رابطه استخدامی آنها در قالب های رسمی، پیمانی و یا قرارداد معین با سازمان مربوط قطع نشده گرچه در طول گذراندن رساله دکتری از مرخصی بدون حقوق و یا ماموریت آموزشی استفاده کنند، شاغل محسوب شده و واجد شرایط اعطای پژوهانه نمی باشند.
- دانشجویان موظفند جهت دریافت پژوهانه اطلاعات خود را در سامانه جامع مدیریت اطلاعات پژوهشی به آدرس <http://research.ac.ir> تکمیل و در این سامانه عضو شوند. پس از دریافت کد کاربری و رمز

عبور نسبت به تکمیل و اضافه نمودن فرم های مربوط به اعطای
پژوهانه (فرم الف-ب) و اطلاعات پایان نامه در سامانه مذکور اقدام
نمایند.

بخش ششم :

آئین نامه اجرائی اعزام دانشجویان

دوره دکترای تخصصی (Ph.D)

شاغل به تحصیل

در دانشگاههای علوم پزشکی و مؤسسات آموزشی تابعه وزارت متبوع

جهت طی دوره 6 ماهه تکمیلی خارج از کشور

مصوب سال 1385⁽⁶⁾

هدف:

به منظور تقویت دوره دکترای تخصصی (Ph.D) داخل کشور و گسترش روابط علمی با سایر کشورها و استفاده از دستاوردهای علمی کشورهای دیگر، دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) داخل می‌توانند با توجه به ضوابط مندرج در آئین نامه حداکثر به مدت 6 ماه به مراکز علمی و تحقیقاتی معتبر خارج از کشور اعزام شوند.

ماده 1: شرایط متقاضیان

- 1- گذراندن امتحان جامع
- 2- آشنایی کافی به زبان دانشگاه یا دانشکده محل تحصیل در خارج از کشور
- 3- داشتن پذیرش از یکی از دانشگاههای معتبر دنیا
- 4- تکمیل فرم شماره یک توسط استاد راهنما، گروه و دانشکده مربوطه
- 5- احراز صلاحیتهای عمومی حراست

ماده 2: وضعیت تحصیلی

الف- زمان استفاده از دوره تکمیلی 6 ماهه خارج از کشور پس از قبولی در امتحان جامع و حداکثر 6 ماه قبل از اتمام مهلت قانونی جهت ادامه تحصیل براساس آئین نامه آموزشی دوره دکترای تخصصی (Ph.D) می‌باشد و در صورت اتمام مهلت و سنوات تحصیلی دانشجو و یا فراغت از تحصیل و اخذ مدرک امکان استفاده از دوره مذکور وجود ندارد.

ب- مقرری تحصیلی دانشجویان بورسیه داخل و دانشجویان دارای تعهد عام به محض خروج از کشور قطع و برقراری مجدد مقرری پس از بازگشت دانشجو به

کشوردر صورت عدم اتمام تحصیل و برابر با ضوابط و آئین نامه مربوطه خواهد بود.

ج- دوره تکمیلی 6 ماهه خارج از کشور، جزء سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌گردد.

ماده 3: هزینه‌های قابل پرداخت به دانشجو

الف- پرداخت هزینه‌های مربوط به انجام مراحل قبل از اعزام و هزینه زندگی و حق تاهل و حق تکفل برای مدتی که دانشجو در خارج از کشور به سر خواهد برد، بر اساس مصوبات هیئت محترم دولت و همچنین بخش نامه‌های ابلاغی از سوی وزارت متبوع می‌باشد.

تبصره 1: حق تاهل بورسیه 60% مقرر و حق تکفل برای هر فرزند 30% مقرر (تا سقف 3 فرزند) محاسبه می‌گردد.

تبصره 2: پرداخت هزینه بلیط رفت و برگشت بورسیه و همراهان فقط طی یک نوبت رفت و یک نوبت برگشت قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره 3: پرداخت هزینه ویزا خود و خانواده و هزینه معاینات پزشکی پس از صدور حکم و با ارائه گواهی از سوی سفارت مربوطه در کشور قابل پرداخت می‌باشد. همچنین هزینه کشور ثالث (کشورهایی مانند کشور آمریکا که در ایران سفارت ندارند لذا بورسیه جهت اخذ واریز به کشور ثالثی عزیمت می‌نماید) تا سقف 500 دلار آمریکا و بلیط رفت و برگشت بورسیه و خانواده قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره 4: هزینه‌های بیمه درمانی و سایر هزینه‌های قابل پرداخت به دانشجو در طول طی دوره در خارج از کشور جهت بورسیه و اعضای خانواده همراه وی بر اساس سقف تعیین شده 350 دلار آمریکا طی شش ماه برای هر فرد در 500 دلار آمریکا جهت کشورهای آمریکا و کانادا جهت هر فرد قابل پرداخت خواهد بود. ضمناً در کشورهایی که بیمه پرداخت نشود تا سقف بیمه قابل پرداخت هزینه‌های درمان با ارائه گواهی با تأیید نمایندگی علمی قابل پرداخت است .

تبصره 5: برای این دسته از دانشجویان هیچ‌گونه شهریه‌ای به دانشگاه یا موسسه آموزشی محل طی دوره در خارج از محل پرداخت نخواهد شد .

ب: دانشجویانی که در استخدام می‌باشند جهت اعزام و صدور حکم بایستی موافقت محل استخدام را نیز کسب نموده و تمام حقوق و مزایای ایشان به حساب اعلام شده از طریق وزارت متبوع واریز گردد.

تبصره 1: در صورتی که دانشجو در کل دوره 6 ماهه از به همراه بردن خانواده تحت تکفل خود به کشور محل طی دوره خودداری نماید، چنانچه دانشجوی مذکور بورسیه داخل باشد مقرری ماهانه دانشجو به حساب وی در کشور قابل پرداخت خواهد بود و همچنین در صورتیکه دانشجو در استخدام وزارت متبوع و یا یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی باشد کل حقوق و مزایای دانشجو به حساب وی در داخل کشور جهت استفاده همسر و فرزندان واریز می‌گردد و در غیر اینصورت معادل حقوق مربی پایه یک دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران به حساب نام‌برده واریز خواهد شد .

ماده 4- تعهدات

الف- میزان و چگونگی اخذ تعهد بر اساس دستورالعمل مربوطه بوده و انجام مراحل اجرائی آن به عهده دانشگاه محل تحصیل و یا محل استخدام (برای افرادی که در استخدام و یا متعهد خدمت به یکی از دانشگاه‌ها می‌باشند) خواهد بود.

ب- در صورتی که دانشجو حداکثر تا سه ماه پس از اتمام دوره تکمیلی و در صورت موافقت دانشگاه محل تحصیل حداکثر تا شش ماه (بدون پرداخت ارز) به کشور مراجعه نماید و خود را به دانشگاه محل تحصیل در داخل معرفی نماید، غایب محسوب می‌گردد و دانشگاه موظف می‌باشد با توجه به دستورالعمل نحوه اخذ تعهد و اخذ خسارت از مستنکفین نسبت به اخذ خسارت از دانشجو با توجه به تعهدی که دانشجو سپرده است اقدام نمایند و برابر مقررات با وی رفتار خواهد شد.

ماده 5- اعتبارات

اعتبارات لازم جهت اجرای این دستورالعمل از طریق وزارت متبوع و بصورت هر سه ماه یک مرتبه پس از تخصیص اعتبارات ردیف مربوطه از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی به دانشگاه‌های مجری ابلاغ خواهد گردید.

ماده 6- انجام مراحل اجرائی

مراحل اجرائی این دستورالعمل بر اساس فلوچارت فرم شماره 6 در دانشگاه مجری صورت خواهد گرفت و دانشگاه‌های مجری ملزم به ارائه گزارش عملکرد

بر اساس فرم شماره 7، به صورت هر 6 ماه یک مرتبه به معاونت آموزشی و امور
دانشجویی وزارت متبوع می‌باشند.

منابع:

- 1- مقررات برگرفته شده از آئین نامه آموزشی دوره دکترای تخصصی (Ph.D) مصوب سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ 1386/8/29
- 2- مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه از سال 1376 تا سال 1391
- 3- آئین نامه نحوه استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از تسهیلات مقرر جهت ارائه مقاله در گردهمایی های علمی داخل و خارج از کشور
- 4- آئین‌نامه دوره دکترای تخصصی پژوهشی (PhD by Research) مصوب سی و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ 1387/11/5
- 5- آیین‌نامه اجرایی اعطای پژوهانه رساله به دانشجویان دکتری (Ph.D) و دکترای تخصصی پژوهشی (Ph.D by Research)
- 6- آئین نامه اجرائی اعزام دانشجویان دوره دکترای تخصصی (Ph.D.) شاغل به تحصیل در دانشگاههای علوم پزشکی و مؤسسات آموزشی تابعه وزارت متبوع جهت طی دوره 6 ماهه تکمیلی خارج از کشور مصوب سال 1385